

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет Міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра міжнародних економічних відносин

Силабус курсу

Практикум з проблем управління фінансами публічного сектору

Обсяг	3 кредити (90 год.)
Семестр, рік навчання	I семестр II -го року навчання в магістратурі
Дні, час, місце	Вівторок 11.20-12.40, 12.50-14.10
Викладач (-і)	Ніколаєв Юрій Олегович
Контактний телефон	0973653560
Е-mail	yonik@ukr.net
Робоче місце	кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин
Консультації	Онлайн-консультації: понеділок 15.00 – 16.00
Комунікація	Здійснюється через вайбер, e-mail, Zoom Вайбер: 0973653560 e-mail: yonik@ukr.net Zoom: https://us02web.zoom.us/j/8142295095?pwd=QTZiaEs1S3BYanJQRGIUa21uMlFpQT09 Ідентифікатор конференції: 814 229 5095 Код доступу: Yuriy-1965

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет дисципліни	вивчення	Теоретичні та організаційні основи функціонування публічних фінансів як елемента фінансової системи економічного розвитку держави.
Місце дисципліни в освітній програмі	в	Дисципліна відноситься до вибіркового курсу. Вона є підставою для успішного виконання практичної частини курсових і дипломних проєктів.
Мета курсу		оволодіння студентами теоретичними знаннями та набуття ними практичних навичок з використання методів та інструментарію управління фінансами публічного сектору для ефективного фінансового забезпечення й функціонування державних і місцевих органів влади та організацій (підприємств, установ), а також їхньої взаємодії з приватним сектором, з метою забезпечення виконання своїх функцій.
Завдання дисципліни:		1) вивчення основ формування фінансової політики держави та органів місцевого самоврядування з урахуванням ключових факторів трансформації сфери оподаткування, розподілу бюджетних видатків, особливостей економічної діяльності на державному та місцевому рівнях тощо; 2) засвоєння методики визначення платоспроможності, транспарентності та стійкості публічних фінансів, набуття навичок по застосуванню процедур надання фінансового вирівнювання та використання

	фінансово-кредитних інструментів публічних фінансів з метою наповнення централізованих фондів фінансових ресурсів; 3) набуття необхідних знань щодо сучасного інформаційного забезпечення управління публічними фінансами з урахуванням основ електронного урядування та електронної демократії з метою забезпечення контролю за використанням фінансів публічного сектору; 4) отримання необхідних знань та практичних навичок щодо використання результатів моніторингу фінансів публічного сектору у процесі прийняття управлінських рішень державними і місцевими органами влади та організаціями (підприємствами, установами), а також організації їхньої взаємодії з приватним сектором.
Очікувані результати та програмні компетентності	ПК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність працювати в команді. СК2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі. СК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації. Очікувані результати навчання: ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин. ПРН 4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей, забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі. ПРН 7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин. ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну. ПРН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією

	невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків. ПРН 14.Презентувати результати власних досліджень, шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання	У процесі проведення лабораторних та інших видів навчальних занять будуть використані наступні методи навчання: а) Словесні: лабораторні лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання; б) Наочні: лабораторні ілюстрації (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень; в) Практичні: вправи; тренувальні вправи; творчі вправи; розв'язання розрахункових задач; виконання дослідів; ділові ігри; рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (реферати, ессе).
Зміст навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Економічна сутність фінансів публічного сектору танормативно-правова база їх функціонування Тема 1. Роль держави та її функції в економічному розвитку. Природа публічних фінансів. Публічні фінанси як елемент фінансової системи. Тема 2. Ключові відмінності публічних, державних та приватних фінансів. Нормативно-правова база функціонування публічних фінансів. Тема 3. Державна фінансова політика та механізм її реалізації. Змістовий модуль 2. Публічні фінанси органів місцевого самоврядування та фонди задоволення суспільних потреб Тема 4. Державні публічні доходи та видатки. Місцеві фінанси у складі фінансової системи України. Тема 5. Публічні фінанси у міжбюджетних відносинах. Бюджетна децентралізація. Фінансове вирівнювання. Тема 6. Фонди цільових фінансових ресурсів на задоволення суспільних інтересів. Змістовий модуль 3. Фінансовий менеджмент, інформаційне забезпечення та контроль публічних фінансів Тема 7. Фінансово-кредитні інструменти публічних фінансів. Тема 8. Платоспроможність, транспарентність і стійкість публічних фінансів. Тема 9. Сучасне інформаційне забезпечення управління публічними фінансами.
Перелік рекомендованої літератури	Базова 1.Гордей О.Д., Биховченко В.П., Ковальчук А.М. Державні цільові фонди: навч. посіб.,2-ге вид.,онов.та доп. - Ірпінь: УДФСУ, 2020. - 350 с. 2.Єфименко Т.І. Бюджетна система України: навч. посіб.(тренінг-курс). - Київ: ДННУ, 2019. – 388 с. 3.Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. - Київ: ДП «Інформ.-аналіт.агентство», 2019. - 304 с. 4.Маслій Н.Д., Дем'янчук М.А. Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід: навч. посіб. - Одеса:Астропринт, 2022. – 384 с.

	5.Наталенко Н. В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади : навч. модуль. Київ ІКЦ «Легальний статус», 2019. – 72 с. Додаткова 1.Луїна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання: монографія. - К.: ДУ«Ін-т екон. та прогноз. НАН України», 2020. – 440с. 2.Миськів Г.В. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях): навч.посіб. - Львів: Растр-7. - 2020. - 272 с. 3.Письменний В.В. Теоретико-методологічні аспекти формування місцевих бюджетів: монографія. - Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 468 с. 4.Транспарентність публічних фінансів — протидія корупції: монографія / за заг. редакцією д-ра екон наук І.О. Школьник і д-ра екон. наук Т.Г. Савченка. - Суми: видавництво «Ярославна», 2018. - 186 с. 5.Якобчук В., Симоненко Л., Довженко В. Економіка публічного сектору. - Київ: Ліра-К, 2021. – 496 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Кількість балів за виконання	Кількість подій
1. Участь в роботі лабораторного заняття	0-1	15
2. Виконання самостійної роботи	0-10	1
3. Розв'язання задач на лабораторних заняттях	0-2	15
4. Відповіді на запитання	0-1	15
5. Виконання поточних контрольних робіт	0-10	3
Разом: 0-100		

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Ця політика регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
<i>Політика щодо відвідування та запізнень:</i>	Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). У випадку

	відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв лабораторних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у всіх заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час лабораторних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.